

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Гринько А. А. Законодавство України про офшори: етапи формування та реалії сьогодення	231
Зінченко О. В. Теоретико-методологічні засади реформування системи державного управління промисловою власністю в умовах євроінтеграції.....	235
Дереновський Р. М., Заболотна О. В. Актуальні проблеми здійснення правосуддя в Україні шляхом призначення та проведення експертизи в судових процесах та шляхи їх вирішення.....	241
Доносо Варгас Дієго Хосе, Доносо Варгас Сантьяго Феліпе Енергетична безпека України: становлення національної стратегії.....	245
Курчина Т. О., Мельниченко Я. Б., Чорний Е. В. Інформаційний простір України в контексті процесів глобалізації.....	248
Кобрицький В. В., Репченко А. Ю. Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності та перспективи розвитку вітчизняних підприємств у контексті руху України до Європи	251
Корінчевська І. А. Адаптування міжнародно-правових документів з прав людини на охорону здоров'я до вітчизняних реалій	255
Лапицька Н. І. Особливості процесу адаптації персоналу в умовах системної кризи	258
Левченко М. О. Роль підготовки допризовної молоді до військової служби в освітньому середовищі на сучасному етапі	261
Медвідь А. М., Грицуненко Я. С., Твердохліб А. І. Феномен автономії: міжнародний досвід.....	265
Міхатуліна О. М. Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю та засоби державного захисту прав суб'єктів господарювання	268
Шашкова-Журавель І. О. Участь МОП в міжнародно-правовій системі охорони праці будівельників	271
Швець Н. Г. Використання активних методів вивчення дисципліни “Основи охорони праці” студентами напрямку “Правознавство”	274
Антоняк Я. Ю. До питання про організацію розвідувальної діяльності у гетьманаті за правління К. Розумовського	277

ДОПОВІДІ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

Башлаєв А. П. До проблеми інвестиційно-інноваційної моделі економіки сучасної України як потенційного фактора формування ринкової економіки правової держави	280
Біленко Л. М. Сучасні проблеми розвитку інформаційних технологій та їх вплив на розвиток суспільства	284

Т. О. КУРЧИНА

доктор філософії в галузі політології, здобувач МАУП, м. Київ

Я. Б. МЕЛЬНИЧЕНКО

аспірант МАУП, м. Київ

Е. В. ЧОРНИЙ

здобувач, МАУП, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Поняття інформаційного простору держави нерозривно пов'язане з поняттям інформаційного суверенітету. У науковій літературі ряд авторів, зокрема В. Іванов, визначають інформаційний суверенітет України як виключне право відповідно до Конституції і законодавства України, норм міжнародного права самостійно й незалежно, з дотриманням балансу інтересів особи, суспільства й держави визначати та здійснювати внутрішні й геополітичні національні інтереси в інформаційній сфері; державну внутрішню і зовнішню інформаційну політику; розпоряджатися власними інформаційними ресурсами; формувати інфраструктуру національного інформаційного простору; створювати умови для його інтеграції у світовий інформаційний простір і гарантувати інформаційну безпеку держави [4, с. 27; 5, с. 88–92].

На думку Г. Гордієнка, метою формування й розвитку інформаційного простору України є: забезпечення прав громадян на інформацію згідно з вимогами Конституції України; створення й підтримка необхідного для стійкого розвитку суспільства рівня інформаційного потенціалу; підвищення узгодженості рішень, які прийняті центральними органами державної влади, обласними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування; підвищення рівня правосвідомості громадян шляхом надання їм вільного доступу до правових і нормативних документів, що визначають їхні права, обов'язки й можливості; надання можливості контролю з боку громадян і громадських організацій за діяльністю центральних і місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування; підвищення ділової і суспільної активності громадян шляхом надання рівної з державними структурами можливості користуватися відкритою науково-технічною, соціально-економічною, суспільно-політичною інформацією, а також інформаційними фондами сфер освіти, культури тощо; інтеграція до світового інформаційного простору [1, с. 65].

Як зазначає О. Зернецька, У сфері трансграничної комунікації переважно застосовуються принципи “вільного ринку”: дані, що пересилаються, характеризуються як “товар” [3, с. 132]. Проте в останні десятиліття XX ст. намітилася тенденція характеризувати таку інформацію як “міжнародний ресурс”. Країни, що розвиваються, пропонують закріпити не лише за інформацією, а й інформатикою статус “соціального блага” [3, с. 132]. Розробка нових принципів у цій сфері могла б стати найважливішим внеском у створення нового комплексу правових норм. Імовірність порушення принципів поваги державного суверенітету і невтручання у внутрішні справи держав при широких міжнародних обмінах інформацією зумовлює необхід-

ність застосування до інформатики норм міжнародного публічного права. Це дасть змогу поставити її під контроль міжнародного права і тим самим забезпечити дотримання принципу державного суверенітету, а також створить можливість для країн, що розвиваються, якнайповніше реалізувати свої законні права, діставши доступ до необхідної інформації. Як зазначає Г. Сабадаш, у науковій літературі тривалий час ведеться мова про необхідність створення єдиного міжнародно-правового документа, який регламентував би трансграничні обміни інформацією в комп'ютерних мережах. Пропонувалося також включити це питання в спектр проблем установлення нового міжнародного інформаційного порядку та створити в рамках ООН єдиний спеціалізований орган, який працював би над міжнародно-правовими аспектами інформатики, що, у свою чергу, могло б забезпечити єдність принципового підходу до вирішення поставлених проблем [6].

Сучасна демократична держава має три основні важелі впливу на власний інформаційний простір: безпосередній — вироблення інформаційного продукту державними джерелами інформації; ринковий — застосування ринкових інтервенцій в інформаційному просторі; адміністративний — адміністративно-правове регулювання продукування та імпорту інформації в національному інформаційному просторі [6].

Належність інформаційного простору певній державі визначається за цілим рядом ознак, серед яких, зокрема, мова, суспільна свідомість, право власності на основні складові інформаційного простору. До основних компонентів інформаційного простору належать [2, с. 32]: інформаційні ресурси; засоби інформаційної взаємодії; інформаційна інфраструктура.

Сьогодні жодна держава технічно не в змозі ізолювати свій інформаційний простір від надходження інформації ззовні. І навпаки, розмаїття каналів зв'язку ускладнює запобігання витоку за межі країни небажаної для держави інформації (від державної таємниці до подробиць здійснення політики, укладання ділових і політичних угод тощо). Увесь цей комплекс впливів творить те, що можна назвати спільним змістовим або ментальним простором суспільства — системою вірувань, світоглядних настанов, мовних конструкцій, стереотипів, способів пов'язання форми (знаку) і змісту та інших інтерсуб'єктивних категорій, що визначають особливості мислення і комунікації в певному суспільстві [7, с. 45].

Зростання комунікативних потоків посилює взаємозв'язок ринку інформаційних товарів і послуг з усіма структурами ринкової економіки. Зросли обсяг та значення знання, що водночас спричинило зростання інформаційних потоків: *знання — інформація — інтелект — інформація — нові знання*.

Людство переходить до нової стадії розвитку — інтелектуальної. При цьому формується економіка на основі знань. В економіці складається ситуація, коли системний характер прийняття рішень стає домінуючим, оскільки зростає потреба в серйозній інтелектуальній підтримці влади і бізнесу. Кожен індивід або група індивідів на кожному рівні, в кожній економічній структурі перебуває у колі своїх інтересів, сформованих під впливом поданої йому (їй) інформації, і вийти за межі цих інтересів не може, бо для цього немає реальних можливостей. Поява нової інформації — це породження нових потреб, формування нових інтересів та пошук нових меж їхньої реалізації.

Інформаційний ринок відрізняється від інших ринкових формувань, де домінують традиційна промисловість і сфера послуг, тим, що інформація, знання, інформаційні послуги та всі галузі, пов'язані з їхнім виробництвом (телекомунікаційна, комп'ютерна, телевізійна), зростають швидшими темпами, є джерелом нових робочих місць і стають домінуючими в економічному розвитку. Для того, щоб оцінити

цей процес кількісно, необхідно мати відповідні статистичні дані. Однак тут спостерігаються серйозні труднощі, оскільки статистична система інерційна і вводить нові показники вимірів з неминучим запізненням.

Таким чином, можна виділити такі закономірності розвитку інформаційного ринку в глобальному аспекті: поширення інформації та нових знань формує новий освітній і культурний потенціал суспільства; інформація як продукт має найвищу цінність при своїй актуальності; домінуючою стратегією розвитку суспільства стає ідея розвитку людського інтелекту та пріоритетність інвестицій у розвиток знань; відбувається зниження ролі матеріального виробництва і розвиток сектору послуг та інформації, формування іншого характеру людської діяльності, зміна типів ресурсів, що залучаються у виробництво, а також істотна модифікація традиційної соціальної структури; цифрова нерівність поглиблюється у доступі до соціальних, економічних, освітніх, культурних та інших можливостей через нерівний доступ до інформаційних комп'ютерних технологій; акцентуація вирішення проблеми усунення нерівностей має лежати в площині забезпечення не фактичної, а потенційної рівності в доступі до можливостей реалізації своїх потреб, рівень і якість яких визначається суб'єктом цих потреб; відбувається формування людини нового типу як творця; здійснюється пошук та вибір критеріїв ефективності функціонування інформаційного ринку; відбувається формування категорії "світового доходу".

Джерела

1. Гордієнко Г. Вхідження України у всесвітню систему інформації / Г. Гордієнко // Нова політика. — 2009. — № 5. — С. 64–67.
2. Гриценко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності: Монографія. — К.: ВПЦ "Київський університет", 2002. — 250 с.
3. Зернецька О. В. Глобальний розвиток масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька. — К.: Освіта, 1999. — 351 с.
4. Іванов В. Ф. Інформаційне законодавство: український та зарубіжний досвід / За наук. редакцією проф. А. З. Москаленка. — К.: Центр вільної преси, 1999. — 210 с.
5. Медвідь Ф. М., Димарчук О. Л., Курчина Т. О. Глобалізація засобів масової інформації: концептуальні засади // Наукові праці МАУП /Редкол.: А. М. Подоляка (гол. ред.) [та ін.]. — К.: МАУП, 2001. — Вип. 4 (31). — К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2011. — С. 88–92.
6. Сабадаш В. Проблемы обеспечения информационного суверенитета государства и информационного суверенитета личности [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.crimeresearch.ru/articles/Nasakin0104/>
7. Семигінівська Т. Г. Вплив глобалізації на мову як аспект культури суспільства / Т. Г. Семигінівська. — Вісник СужДУ. Серія Філологія. — 2007. — № 1. — Т. 2.